

Beleid geluidsopnames Blijf Groep

Binnen Blijf Groep komen zo nu en dan vragen binnen over het maken van geluidsopnames en beeldopnames van gesprekken. Medewerkers willen weten wat het beleid van Blijf Groep is. Tot nu toe hebben we geadviseerd dat een cliënt geluidsopnames mag maken, tenzij het in een situatie niet wenselijk is. Beeldopnames staan we tot nu toe niet toe. Steeds wordt per casus beoordeeld wat mogelijk en wat wenselijk is.

Op 27 november 2014 heeft de ombudsman in een rapport¹ spelregels opgesteld voor het maken van geluidsopnamen van gesprekken bij overheidsinstanties. Op 9 november 2016 heeft de ombudsman de spelregels geëvalueerd en de spelregels blijven gehandhaafd. In het laatste rapport verzoekt de ombudsman met klem aan de gemeenten om beleid op te stellen omtrent het maken van geluidsopnames. De ombudsman spreekt zich niet uit over beeldopnames. De informatie over geluidsopnames komt uit 'Handelwijze Gecertificeerde Instelling bij het verzoek tot maken van beeld- en geluidsopnamen door cliënten'².

De spelregels van de ombudsman zijn als volgt:

SPELREGELS VOOR HET MAKEN VAN GELUIDSOPNAMEN

1. Een overheidsinstantie staat het maken van een geluidsopname toe, tenzij er zwaarwegende redenen zijn dit niet te doen. In dat geval biedt zij een alternatief aan.
2. Een overheidsinstantie heeft op de eigen website informatie staan over het opnemen van gesprekken.
3. Een burger maakt van tevoren duidelijk dat hij een geluidsopname wil maken.
4. De burger verstrekt aan de overheidsinstantie een kopie van de opname als deze dat wenst (of vice versa als de overheidsinstantie de opname maakt).
5. Noch de burger noch een overheidsinstantie knipt of plakt in een geluidsopname, tenzij dit wordt meegedeeld.
6. Noch de burger noch een overheidsinstantie verstrekt zonder toestemming van de andere partij geluidsopnamen aan derden of maakt deze openbaar.

Indien het in sommige situaties niet wenselijk is om een geluidsopname te maken, dan is het van belang om hierover in gesprek te gaan. De overheidsinstantie probeert zich dan in de positie van de burger te verplaatsen en te weten te komen waarom hij een gesprek op wil nemen. Op die manier kan in veel gevallen 'de kou uit de lucht' worden gehaald, aldus de ombudsman.

Ik heb de spelregels en beleidstukken van verschillende instanties gelezen, zie onderstaand.

[Spelregels UWV](#)

[Spelregels KNMG](#)

[Beleid Jeugdzorg Nederland](#)

¹ <https://www.nationaleombudsman.nl/system/files/bijlage/Rapport%202014-166%20Spelregels%20geluidsopnamen%20%28printversie%29.pdf>

² http://www.dejeugdengenezinsbeschermers.nl/wp-content/uploads/2014/11/Handelwijze-GI-bij-het-verzoek-tot-maken-van-beeld-en-geluidsopnamen-door-cli%C3%ABnten_versie-1-april-2015.pdf

Afspraken Blijf Groep m.b.t. geluid- en beeldopnames³:

1. Een cliënt mag een gesprek opnemen voor privégebruik. Dit hoeft niet vooraf gemeld te worden, maar het komt de verstandhouding met alle deelnemers ten goede als dit wel gebeurt.
2. Indien een medewerker een geluidsopname wil maken, dan vraagt deze eerst toestemming aan cliënt. Ook al is het niet strafbaar om heimelijk gesprekken waaraan wordt deelgenomen op te nemen, toch vinden we dat cliënten erop mogen vertrouwen dat de hulpverleners de gesprekken niet zonder toestemming opnemen.
3. Open communicatie kan een geheime opname voorkomen. Blijf Groep heeft op de eigen website informatie staan over het opnemen van gesprekken. Ook wordt de informatie opgenomen in de huisregels welke worden verstrekt aan cliënten.
4. Het uitgangspunt is dat een opname ondersteunend kan zijn. Cliënt kan het gesprek nog eens rustig naluisteren.
5. Bespreek eventuele zorgen.
6. Openbaar maken of aan derden verstrekken mag alleen met toestemming van Blijf Groep.
7. Openbaarmaking is niet voldoende om de behandelingsovereenkomst eenzijdig op te zeggen
8. Opnames van consulten met kinderen en meerderjarige wilsonbekwamen(richtlijn is WGBO)⁴ vragen extra aandacht.
9. De cliënt verstrekt aan de medewerker van Blijf Groep een kopie van de opname als deze dat wenst (of vice versa als Blijf Groep de opname maakt).
10. Voor beeldopnames gelden strengere regels dan voor geluidsopnames (zie onderstaand).

Beeldopnames:

Handelwijze bij een verzoek tot het maken van beeldopnamen, te bespreken voorafgaande aan het gesprek:

1. Portretrecht

- De medewerker van Blijf Groep mag het maken beeldopnamen zowel op kantoor als in de thuissituatie altijd weigeren op grond van het portretrecht. De beeldopnamen mogen dan niet worden gemaakt.
Als de beeldopnamen niet zijn aangekondigd, is de maker strafbaar (art. 139f Wetboek van Strafrecht). Dat is bij geluidsopnamen niet het geval. Er is dan dus zowel sprake van schending van art. 139f WvSr als schending van het portretrecht zoals vastgelegd in de Auteurswet.
- In het algemeen geldt dat filmen en fotograferen op de openbare weg en in de openbare ruimte mag, omdat dat valt onder de zogeheten 'vrijheid van informatiegaring', beter bekend als de vrijheid van meningsuiting. Dit is anders als iemand gebruik maakt van een aangebrachte vaste camera.
- Een foto of film van een persoon mag niet zomaar mag worden gepubliceerd (op bijvoorbeeld het internet) als de betreffende persoon een redelijk belang tegen publicatie heeft. Wanneer een persoon die op straat wordt gefilmd of gefotografeerd een redelijk belang tegen publicatie heeft, is niet eenvoudig te zeggen, aangezien hier de nodige juridische discussies over zijn.

2. Beslissing op verzoek

De medewerker besluit of hij het maken van beeldopnamen wel of niet toestaat en bespreekt dit met collega's. Daarna informeert ze de Manager Primair Proces (MMP). De MMP van de medewerker

³ We conformeren ons aan de spelregels van de ombudsman en hebben e.e.a. aangevuld.

⁴ <https://www.dwangindezorg.nl/rechten/patientenrecht/wilsonbekwaamheid>

beslist vervolgens op het verzoek van de cliënt met in achtneming van het besluit van de medewerker. De beslissing wordt schriftelijk kenbaar gemaakt en opgenomen in het dossier van de cliënt.

3. Afspraken

Indien het maken van beeldopnamen wordt toegestaan, maakt de medewerker afspraken met de cliënt onder welke voorwaarden de beeldopnamen mogen worden gemaakt, waardoor de vertrouwelijkheid blijft gewaarborgd. De afspraken zien in ieder geval op het niet mogen knippen en plakken in de beeldopnamen, het niet mogen verstrekken van de beeldopnamen aan derden en het niet mogen openbaar maken zonder toestemming van de andere partij of het niet mogen verstrekken van een kopie van de beeldopnamen aan de andere partij (indien gewenst). In dit gesprek en de daaruit voortvloeiende afspraken komt in ieder geval ook aan de orde wat al dan niet de rol van de beeldopname in het verdere (besluitvormings)proces zal zijn. De gemaakte afspraken worden vervolgens bevestigd in een verklaring die door beide partijen wordt ondertekend.

Weigering van de cliënt om de verklaring te ondertekenen kan een reden zijn om het verzoek af te wijzen.

4. Opnamen

Uitgangspunt is dat de cliënt zelf de beeldopnamen maakt.

Het gesprek waarvan een opname wordt gemaakt, wordt in beginsel door twee medewerkers van Blijf Groep gevoerd. Een andere mogelijkheid is dat de medewerker zelf het gesprek opneemt. Vooraf worden hierover afspraken gemaakt.

5. Kopie opname

De cliënt verstrekt aan Blijf Groep een kopie van de opname of vice versa als de medewerker de opname maakt. Op deze wijze beschikken beide partijen over dezelfde informatie.

6. Knippen en plakken

Noch de cliënt noch de medewerker knipt of plakt in een beeldopname of bewerkt de opname op andere wijze die niet in overeenstemming is met vooraf gemaakte afspraken.

7. Openbaarmaking

Noch de cliënt noch de medewerker verstrekt zonder van de andere partij beeldopnamen aan derden of maakt deze openbaar.